

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Opus pulcherrimu[m] de tribus vsitatis christianoru[m]
actibus: oratione videlicet: ieiunio [et] elemosyna**

Guntherus <Parisiensis>

Basilee, 1507

VD16 G 4140

Capitulum tertium

urn:nbn:de:hbz:466:1-30791

voluntas tua sic in celo et in terra: hoc sic non expresse similitudinis est: neque enim fieri potest / ut ita simpliciter et pure voluntate eius in terra faciamus quae ad modum angeli et sancti spiritus in celo: sed quaecumque notat proportionem: ut sic illi perfectissime in celo: ita nos in terra / quantum ab homine fieri potest / diuinam impleamus voluntatem. Hoc autem fit per spiritum sanctum: sine quo voluntas dei ab homine non impletur. Unde psalmista: Consilium inquit meum iustificationes tuae: id est preceptorum tuorum obseruancia. Huic quinte petitioni et huic dono spiritus sancti misericordie virtus assignatur: quia misericordie oportet eum esse tam sibi quam primo / quod diuinam fideliter cupit implere voluntatem. De misericordia erga seipsum: dictum est illud: Fili miserere anime tue placet deo: id est faciens id quod scis ei placiturum: quod est ei implere voluntatem. De misericordia vero erga proximum: dicit saluator in euangelio: Estote misericordes: sicut et pater vestri celestis misericors est. Huic virtuti misericordie / misericordia in futuro prosequenda promittitur: dicente domino: Beati misericordes: quoniam ipsi misericordiam prosequentur. Illa utique misericordia quam postulabat psalmista illa dicens: Audita fac mihi mane misericordiam tuam: quia in te speraui. Expleta nocte vite presentis: facto mane future beatitudinis: misericordiam illam audire

desiderat: quam dominus electis suis proponet hoc modo: Venite benedicti patris mei: percipite regnum. *Matth. 29.* quod vobis paratum est ab origine mundi. Adueniat regnum tuum. Quicumque dei voluntatem fideliter se meminit impleuisse: securus aduentum regni eius optare potest et dicere: Adueniat regnum tuum. Hoc autem de regno eternitatis accipiendum est: cuius aduentus in hoc quidem seculo optari et postulari potest: in futuro autem impletur: cum dominus iesus tradiderit regnum deo et patri: quoadmodum dicit apostolus. Unde huic petitioni conuenit spiritus intellectus: qui illustratus homo gloriam regni illius etiam in hac vita positus contemplanando intelligat: et intellectam vehementer exoptat. Quod quia nisi mundo corde fieri non potest: huic petitioni simul et huic gratie spirituali mundicia cordis ascribitur. Cui etiam virtuti visio dei promittitur: cum dominus dicit: Beati mundo corde quoniam ipsi deum videbunt. Et in presenti quidem speculariter et enigmaticè per *1. Cor. 13.* spiritum intellectus: et in futuro facie ad faciem: quoniam reuelata facie *2. Cor. 3.* videbimus eum sicuti est: ut ait apostolus. *1. Job. 3.*

Capitulum tertium

Sanctificetur nomen tuum: Hec quoque sacrificatio nominis futuri in seculo est: quoniam omnes super quos vere inuocatum est nomen eius: et illud habet

Ps. 118.

Ecclesi. 30.

Luce. 6.

Matth. 5.

Ps. 142.

1. Cor. 29.

Matth. 5.

1. Cor. 13.

2. Cor. 3.

1. Job. 3.

b

bent scriptū in frontibz suis: in
 ipō sc̄ificabunt/ et ipē in eis: h̄
 I. Cor. 5. at erit/ cū fili⁹ (testāte ap̄lo) tra
 diderit regnū deo et patri: vt sit
 de⁹ oīa in oībus. Erit ergo de⁹
 oīa in oībus: qz plena ac p̄fecta
 beatitudo tā oīm qz singuloz
 erit deus: Ipē em̄ erit oīm ele
 ctōrū hereditas: vita/ refectio:
 ipē omniū salus/ q̄es / et volu
 pras: ipē omniū dec⁹ et pulchri
 tudo. Alio qz mō dicunt aliq
 deū futurū esse oīa in oībz: qz
 tanto diuinitatē ei⁹ splendore
 replebimur: vt nihil in nob̄ ni
 si diuinū appareat: quēadmo
 dum in ferro ignito nihil vide
 ri p̄t p̄ter ignē: in spec̄lo soli op
 posito: nil aliud p̄ter solē. Cui
 petitioni cōpetit sp̄s sapiētie:
 q̄ t̄m in p̄ceptiōe eternoz posi
 ta est: nō cū aliquo labore inq̄
 rendi veluti intellect⁹: s̄ in ple
 na et q̄era cognitiōe celestiu se
 cretoz. Unde et virt⁹ que paci
 ficos facit .i. tranquillitas: tā
 huic septime petitioni qz septi
 mo dono sp̄s sancti rectissime
 copulat: quia cū ad illud ven
 tā fuerit nulla erit vltra dissen
 sio: s̄ oīa in pace et trāquilli
 tate cōponent. Huic autē vir
 tuti trāquillitatē p̄mittit appel
 latio filioz dei: cum dñs dicit:
 Beati pacifici: qm̄ filij dī voca
 bunt. Qd̄ qdē tūc futurū expecta
 mus: cum de nobis in sortē fi
 lioz um translāt: admirando
 dicitur: Ecce q̄modo cōputati
 sūt inter filios dei. Vide sc̄m

E. Matt. 5.

Sap. 5.

vtrūqz ordinē bēuolā et fidelē
 christi doctrinā: q̄ a noīe patris
 icipiēs / vsqz ad dignitatē filio
 rum dei nos p̄uehit: vt fr̄es sibi
 factos p̄ gr̄am / inhereditatem
 patris / nō mortui qdē: s̄ viuē
 tis i secl̄a coheredes admittat
 et socios: iuxta illud ap̄li: Qd̄ Roma. 8.
 si filij et heredes: Heredes qdē
 dei: coheredes autē christi. Ver
 bum p̄firmatiōis / qd̄ ē amen:
 sic s̄ / ita et h̄ accipiat: vt nō sit
 qdē petitio: s̄ omniū petitionū
 firma quedā cōclusio. Postqz
 ergo dñicā orandi formā / de q̄
 plurima dīci videbant: tamen eo
 ordine quo ab eo disciplis tra
 dita est: qz eo quo in nobis ille
 petitiones implent: diffuse sa
 tis et morose tractauim⁹: liber
 anteqz ad alia trāseam⁹: de lau
 de eius / auctoritate et reuerē
 tia pauca sb̄nectere. Nec itaqz
 septe petitionū collectio / vul
 gato vsu oīo dñica vocari so
 let: nō q̄ dñs ipē orauit / s̄ qua
 nos orare iussit et docuit. Nec
 em̄ ipē diceret patri suo: cōnu
 merans seipm̄ peccatoibus in
 peccato: dimitte nobis pecca
 ta n̄ra: q̄ nec vnqz peccatū fecit
 nec facere potuit: nec aliqd̄ ad
 misit: qd̄ ei vel possit ignosci:
 vel dimitti oporteat. Ipse em̄
 de q̄ dicit p̄pha: Qui p̄ctm̄ non
 fecit nec inuentus est dolus in
 ore eius. Nec rursus q̄si tem
 ptari timēs adderet: Et ne nos
 inducas in temptationē: qui
 temptantē se diabolū tam iux

Eia. 5. 1

De p̄dictis petitiōib⁹ ordie cōuerso Fo. I.

Matth. 4. pioſa voce abſterruit: vade in
quiens ſathana: non temprab
dñm deū tuū. Habebat vtiq;
ſaluator ſingularē quēdā ⁊ ſe
motū ab alijs orandi modū: q̄
p̄reſ ſuū celeſtē frequēter alloq̄
baſ: ſic ſc̄ptū eſt de ip̄o: Aſcen
dit in mōtē ſolus orare: ⁊ erat
Luce. 4. p̄noctans in orōne dei. Quid
autē oraret ⁊ q̄liter: nouerit ip̄
ſe ⁊ pat̄ quē orabat: nob̄ ineffa
bilis eorū ſecreta nō licet irrupē
re. Illud certe ſcire poſſum⁹ et
dicere: q̄ in illo frequēti oratio
nū colloq̄o: de ſalutē n̄ra pot̄
ſimū agebat: Quā ita filius a
p̄re orādo poſtulabat: vt et ip̄e
ſimul cū p̄re qd̄ petebat annue
ret: quēadmodū fili⁹ magni ali
cuius p̄ncipis/ ita ciuib⁹ ſuis
gratiam patris implorat/ vt et
ip̄e cū patre qd̄ poſtulā indul
geat. Habebat igit̄ filius vt di
ctum eſt orandi modū ſingula
rem et ſecretū/ ⁊ ſemp̄ efficacē:
quēadmodū ip̄e in q̄dam lo
co dicit ad patrem: Scio autē
Job: 11 pater quia ſemp̄ me audis: ſed
p̄pter turbam circumſtātē dixi:
vt ⁊ ip̄i credant q̄ tu me miſi
ſti. Hanc autē orandi formā/
om̄ia nob̄ neceſſaria continē
tē: primo quidē diſcipulis tra
didit: et per eos om̄ib⁹ in ſe cre
dituris: vt nemini chriſtiano q̄
per etatē intelligere poteſt: eā
ignorare liceat. Et ideo paucis
ſimis verbis et eiſdem planis:
maḡ ⁊ multa incluſit rez myſte
ria: vt eſſet et de paucitate ver

borū cōpendioſa/ et de planitu
dine manifeſta/ ⁊ de rerum ca
pacitate fructuoſa. Hinc eſt q̄
puer⁹ poſt primos litterarū cha
racter/ eſt oratio diſcenda
tradit̄: et p̄ eā ſymbolū carbo
lice p̄feſſionis: quorū in altero
quicq̄d orādo petēdū eſt: in al
tero ea ſine q̄b⁹ ſal⁹ eſſe nō pōt
p̄tinetur. Quapropter vniver
ſi ſacerdotes q̄ plebib⁹ p̄ſunt:
om̄i diligētia ſbditos ſuos ad
monere debent: q̄ten⁹ hec duo
tam ſaluti neceſſaria/ memori
ter ſciāt ⁊ prudēt̄ intelligāt.
Qd̄ q̄dē t̄pe p̄mitiue eccl̄ie dili
gēt̄ ac fideliter obſeruabatur:
nūc autē incuria p̄latoꝝ ſic
pleraq; alia in cōtēptū et negli
gentiam verſū eſt: nō vtiq; ſine
p̄iculo eorū: q̄ vt fieret p̄curare
debuerunt. Illud certe dubiū
non eſt: q̄ ſaluator hanc orā
di figurā/ tāto nob̄ ſtudio mi
nime tradidit: niſi ſciat̄ q̄
ſit vtilis et efficac̄: et ad ip̄etra
dum idonea. Nouerat ille pa
terne mentis affectū: q̄b⁹ vide
licet/ hominū votis et precibus
ad exaudiendū facillime moue
atur. Et idcirco qualiter eū cō
tenire debeam⁹ curauit oſtēde
re: quēadmodū aliq; regi dile
ctiſſim⁹/ et om̄iū ei conſci⁹ ſe
cretorū/ et qui eius optime no
uerit q̄litate/ alium eiſdem
regis gratiā impetrare cupien
tem iſormat et inſtruit: Sic in
quit ⁊ ſic loq̄ris ad eū: his tibi
vocib⁹ vtendū eſt; hoc verboꝝ

artificio facile poterit exorari. Hec igitur dñica oratio nobis semper in ore sit: semper in corde tenear: quae sacrosctis christi labijs expressa atque formata est. Hec nobis mane surgentibus prima semper occurrat: Hec nos sero ad lectos redeuntes excipiat. Hac nos facie dñi in confessione vere laudis puenire festinemus: Hac ei cogitatio et sermones et opera nostra studeamus comedare. Et bene quidem in ordine nostro institutum est: ut omnia tantum diei quam noctis officia / dñica precedat oratio: et ipsa omnia presumant. Dignum quippe est: ut illa verba ad laudem christi frequenter sonent in ore nostro: quae primum ad eruditionem nostram in ore christi sonuerunt. Sed et cum fuerit oportunitas: aut erimus in secrete / accedere debet et alia nostrae deuotionis argumenta: veluti genuum flexiones: et palmate. id est. tunctiones pectoris: et copiosa si fieri poterit lachrymarum effusio. Hec forsitan alicui supuacua videntur: si non essent sacre scripture aut etiam ipsius saluatoris auctoritate approbata. Vt enim dominus ipse in euangelio: Stans a longe publicanum / percutiebat pectus suum dicens: Deus propitius esto mihi peccatori. Item dominus per prophetam: Converterimini ad me in toto corde vestro in ieiunio et fletu et planctu: et scindite corda vestra et non vestimenta vestra. Sed et apostolus in quodam loco sic ait: Huius rei gratia flecto genua mea ad patrem domini nostri iesu

Luce. 18. euangelio: Stans a longe publicanum / percutiebat pectus suum dicens: Deus propitius esto mihi peccatori. Item dominus per prophetam: Converterimini ad me in toto corde vestro in ieiunio et fletu et planctu: et scindite corda vestra et non vestimenta vestra. Sed et apostolus in quodam loco sic ait: Huius rei gratia flecto genua mea ad patrem domini nostri iesu

esu christi: et cetera quae sequuntur. In genuum flexione notatur orationis humilitas: quoniam totum corpus humiliatur: diuine sese subicit maiestati. In tunctione vero pectoris: sibi ipsi peccator irascitur: et in vindictam mali perpetrati: eadem manu cor suum tunc ait et iberat: quae perversa cogitatio ex ipso corde procedens / in exitum prauis operibus traducta est.

Capitulum quartum.

Lachrymarum autem diuersae sunt cause: et idcirco in diuersas species distinguuntur. Primo quidem: aliae sunt carnales: aliae vero spirituales appellantur. Carnales sunt illae / quae per teporalibus effunduntur: veluti per penuria rerum terrenarum: per aliquam corporis incommodum: siue per illatum iniuriam: aut per aliquam huiusmodi presensura. Quae quidem carnales lachrymae / non penitent ab oratione arcende sunt: imo cum valde oportuerit per his omnibus et alijs huiusmodi / cum lachrymis et cordis compunctione / deo ut nostris subueniat erunibus / humiliter rogandum est. Sed aliae sunt lachrymae quae nobis orationibus accipiuntur in hac excellenti oratione: non solum adesse licet / sed etiam necesse est: quoniam ideo spirituales libuit appellare: quia virtute spiritus sancti in homine excitantur: sicut scriptum est in psalmo: Flabit spiritus eius: et fluent aquae. Ne ergo lachrymae diuersis de causis fundi solent: per recordationem peccati: per compassionem proximi: per miseriam huius mundi: per considerationem

Ps. 147.